

Koordinaatti

Nuorten tieto- ja neuvontatyön keskusteluryhmä
Aiheena chatbotin hyödyntäminen nuorten tieto- ja
neuvontapalveluissa

Jaana Fedotoff, Marko Pesonen & Riina Papinaho

23.8.2023

Sisältö

1. Koordinaatti
2. Nuorten tieto- ja neuvontatyön keskusteluryhmä
3. Chatbotin hyödyntäminen nuorten tieto- ja neuvontatyössä
4. Case-esimerkki chatbotin hyödyntämisestä - Chatbot NEbonen Nuortenelemä.fi-palvelussa
5. Keskustelua tiedon janoon ja kokemusten jakamista

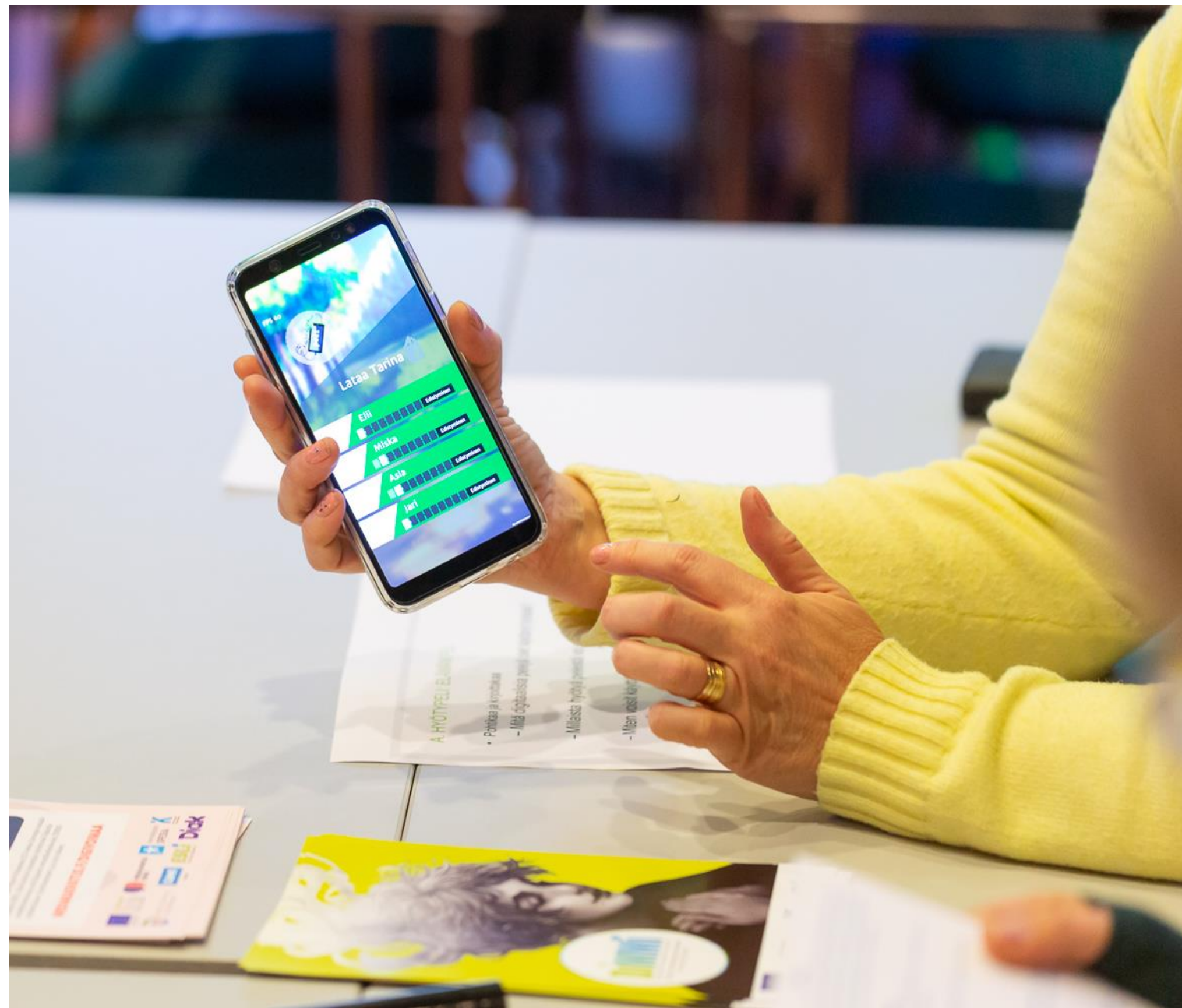
Koordinaatti

osatoteuttaja nuorisoalan valtakunnallisissa osaamiskeskuksissa, jotka opetus- ja kulttuuriministeriö on nimennyt neljäksi vuodeksi.

- DIGITAALISEN NUORISOTYÖN OSAAMISKESKUS
- KUNNALLISEN NUORISOTYÖN OSAAMISKESKUS
- OSALLISUUDEN OSAAMISKESKUS

Työn tavoitteet ja toimenpiteet pohjautuvat Valtakunnalliseen nuorisotyön ja –politiikan ohjelmaan 2020–2023

Koordinaatin työn teemoja:

- Nuorten tieto- ja neuvontatyö, painottuen erityisesti digitaaliseen työhön, erilaiset toimintaympäristöt, välineet, menetelmät, kehittäminen...
- Mediakasvatus, media- ja informaatiolukutaito (MIL)
- Nuorten digitaalinen osallisuus ja vaikuttaminen, toimijoiden tukeminen, Digiraati tukipalvelut
- Tiedon lisääminen siitä, miten voidaan ennaltaehkäistä lapsiin ja nuoriin kohdistuvaa seksuaaliväkivaltaa ja houkuttelua seksuaalisiin tarkoituksiin
- Nuorisovalan osaamisen vahvistaminen mainituissa teemoissa sisältäen koulutuksia, sprarrausta konsultointia, materiaaleja, työkalut...

Keskusteluryhmien tavoite:

Vertaisuus, tiedon ja
kokemusten
jakaminen, paikka
ääneen pohdinnalle ja
kysymyksille.

Millaisia ajatuksia
ja kokemuksia teemasta
juuri sinulla on ja mitä
olisi hyödyllistä kuulla tai
tietää kollegoilta?

Keskusteluissa sana
on vapaa!

Chatbotit tieto- ja neuvontatyössä

- Aikaisemmin chatbotit usein valmiita vaihtoehtoja tarjoavia tai pelkkiä avainsanoja tunnistavia asiakaspalvelu- tai asiointibotteja
- Nykyään hyödynnetään valmiita tekoäly-algoritmeja sekä kielimalleja
- IBM Watson – ChatGPT
- Chatbotin malli muotoutuu käyttötarkoitukseen (dialoginen vs. ohjattu)
- Uudet mahdollisuudet ja uudet uhat
  - Botit kykenevät vastaamaan laajemmin, mutta onko tieto oikeaa?

[Woebot](#)
[Virtuaaliapuri Milli](#)
[Virtanen](#)
[OuluBot](#)

Kuinka rakentaisiin oman botin?

- Suunnittele ja selvitä
  - Käyttötarkoitus ja hyöty kohderyhmälle
  - Dialoginen vai valmis keskustelupuu?
  - Luo aikataulu ja kartoita vaadittavat resurssit
  - Kohderyhmän ja käyttäjien osallistaminen
- Rakenna, testaa ja ota käyttöön
  - Alustan valinta ja integrointi
  - Botin luonne ja persoona
  - Viestintä
  - Testaus

Kuinka rakentaisiin oman botin?

- Arvioi ja kehitä
  - Botin julkaisu "riittävän valmiina"
  - Palautteenkeruu käyttäjiltä
  - Jatkokehitys, suunnitelma ja resurssien varmistaminen

Muista että työtä ei tarvitse tehdä yksin eikä aloittaa tyhjästä

- Sparraukset ja vertaisarviointi onnistuu, ota yhteyttä Koordinaattiin

Valmiit datapohjat Watson alustalle (NEbonen) ([HRI](#))

Aloittelijaystävälliset kurssit chatbottien kehittämiseen

[IBM Watson](#)
[Microsoft](#)
[Google](#)
[OpenAI](#)

[Vinkkilista botin kehittämiseen \(Koordinaatti.fi\)](#) saatavilla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi

Case-esimerkki chatbotin hyödyntämisestä: NEbonen

Chatbot NEbonen Nuorteneämä.fi-palvelussa

- Alusta: IBM Watson + Ninchat
- Osaaminen: tarjosi tietoa ja neuvoja pääasiassa ihmissuhteisiin ja seurusteluun liittyvissä kysymyksissä (+työelämä ja mielenterveys)
- Kohderyhmä: ~13–17-vuotiaat
- Aukiolo: 24/7
- Toiminta-aika: 4.5.2022-31.3.2023

Case-esimerkki chatbotin hyödyntämisestä: NEbonen

Chatbot NEbosen synty

- Bottia lähdettiin työstämään SomeCampin bottityöpajassa syksyllä 2020
  - Osallistujat nuorten tieto- ja neuvontatyön ja ohjausalan ammattilaisia
  - Ihmissuhdeteema valikoitui sen suosion (nuorten keskuudessa) vuoksi
  - Kysymykset ja vastaukset pohjautuvat Nuorteneämä.fi-palvelun yhteydenottoihin
  - Taustalla tarve vastata nuorten tiedon tarpeisiin ja purkaa Nuorteneämä.fi-chatin jonoja
- Jatkokehitys Koordinaatissa
  - Verkeltä tukea, YouTubesta ohjeita Watsonin käyttöön, Palveluoperaatio Saappaalta vertaistukea
  - Tekninen testaus & teematestaus
    - > Korjauksia, viilauksia, tiivistämistä..
  - Nimen valinta
  - Julkaisu, kun botti oli "riittävän valmis" → palautteenkeruu nuorilta

Case-esimerkki chatbotin hyödyntämisestä: NEbonen

Onnistumisia

- Nuorisoalan toimijoiden aktiivinen osallistuminen bottityöskentelyyn, chatbot selvästi kiinnostaa
- Bottia käytettiin lähes päivittäin (n. 1000 keskustelukertaa 11 kuukauden aikana)
- Opittiin botin kehittämisestä ja toimintaperiaatteista
- Onnistuttiin mallintamaan chatbot hyödynnettäväksi nuorisoalalla

Huomioita ja havaintoja kehittämisestä

- Tekniikka: alustan ja botin "sielunelämän" opettelu, Tekniset rajoitukset: ei pystytä hyödyntämään kaikkia toimintoja
- Suomenkieli: tekoälyllä vaikea ymmärtää
- Ihmissuhteet-teema: tilanteet aina yksilöllisiä, vastaako botin yleisluontoiset vastaukset riittävän hyvin nuoren tarpeeseen?
- Resursointi: vie yllättävän paljon aikaa (jatkokehittäminen ja dialogien lisääminen julkaisun jälkeen)
- Haasteena sanoittaa nuorille selkeästi, mihin botti kykenee, mihin ei (Botilta kysyttiin aiheista, joita sille ei oltu opetettu vielä)

Case-esimerkki chatbotin hyödyntämisestä: NEbonen

Lisää tietoa

- Artikkel 11.5.2023: [Chatbot osana digitaalista nuorten tieto- ja neuvontapalvelua – case Nebonen](#)
- Artikkel 30.3.2022: [Kuinka kehitetään botti, joka vastaa nuorten tarpeisiin?](#)

Keskustelua ja kysymyksiä aiheesta

- Miten koette, voisiko chatbot olla hyödyllinen osa nuorille suunnattuja palvelujanne?
  - Mihin nuorten palvelutarpeeseen chatbot voisi vastata?
  - Millaista tietoa ja tukea ajattelette tarvitsevanne?
- Onko omakohtaisia kokemuksia chatbotista?
  - Millaisia kokemuksia - mikä ollut positiivista, mikä haasteellista?

Keskustelua ja kysymyksiä aiheesta

- Millainen luonne/persoona nuorille suunnatulla chatbotilla olisi hyvä olla?
- Mistä haluaisitte kuulla lisää?

Ideoita ja aiheita keskusteluryhmään:

Millaisista aiheista toivotaan yhteistä keskustelua?

Seuraava keskustelu 20.9. klo 9-10

Onko jokin toiminto tai palvelu jumissa eikä suuntaa oikein tiedetä?

Mitä asioista halutaan kuulla lisää?

Teemoja?
Vieraita?

Tarvitaanko osaamisen vahvistamista?

Ajankohdat?

Koordinaatti tukena palveluiden kehittämiseen ja osaamisen vahvistamiseen:

- Asiantuntijuutta osaamiskeskustehtävien teemoissa
- Koulutusta ja konsultointia
- Materiaaleja, oppaita ja julkaisuja
- Vinkkejä malleista ja menetelmistä
- Tukea kehittämistyöhön
- Väyliä kansainväliseen oppimiseen ja yhteistyöhön
- Valtakunnallinen verkkopalvelu nuorisoalan ammattilaisille: [Koordinaatti.fi](https://koordinaatti.fi)
- Asiantuntijuutta kansallisesta ja eurooppalaisesta nuorisotyöstä ja –politiikasta

Tavoitat meidät

sähköpostiosoitteemme ovat muotoa
etunimi.sukunimi@ouka.fi

Koordinaatin yleinen sähköpostiosoite on
nutikoordinaatio@ouka.fi

Ajantasaiset yhteystiedot löydät osoitteesta
koordinaatti.fi/yhteystiedot

Lue lisää: Koordinaatti.fi

Postiosoitteemme on:

Oulun kaupunki / sivistys- ja kulttuuripalvelut
Koordinaatti
PL 17
90015 Oulun kaupunki

Käyntiosoitteemme on:

Oulu10, Torikatu 10, 2. krs
90100 Oulu

Koordinaatti

Koordinaatti
kiittää!

www.koordinaatti.fi

